Polski Związek Łowiecki
Polish Hunting Association * Association des Chasseurs Polonais

Warszawa, dnia 12 stycznia 2021 r.

L.dz.6/WHKŁiS/21

Zarządy Okręgowe PZŁ
-wszystkie-

Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego przekazuje w załączeniu pismo Ministerstwa Klimatu i Środowiska z dnia 16.12.2020 r. znak: BM.050.293.2020.HH, które jest odpowiedzią na interpelację poselską nr 11388, w sprawie pobierania dodatkowych opłat za tusze dzików pochodzących z odstrzałów sanitarnych. Zwracamy się z prośbą o przekazanie informacji zawartych w piśmie do kół łowieckich.

Dyrektor Biura
Zarządu Głównego
Polskiego Związku Łowieckiego
Grzegorz Trojanowski

Otrzymują:
1. Zarządy Okręgowe – wszystkie
2. a/a

Nowy Świat 35, PL-00-029 Warszawa, tel. 0048 22 827 45 45, fax 0048 22 826 33 22
http://www.pzlow.pl, email: pzlow@pzlow.pl

Warszawa, dnia 16-12-2020 r.

Minister Klimatu i Środowiska

BM.050.293.2020.HH
1255310.3862858.3119871

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację nr 11388 Pana Posła Tomasza Siemoniaka, K9INT11388, w sprawie pobierania dodatkowych opłat za tusze dzików pochodzących z odstrzałów sanitarnych, wyjaśniam co następuje.

Odstrzału sanitarnego dzików dokonuje się na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421).

Odstrzał sanitarny może zostać nakazany w następujących trybach:

1) przez powiatowego lekarza weterynarii, który w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, w drodze rozporządzenia – aktu prawa miejscowego, może nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących – zgodnie art. 45 ust. 1 pkt 8 ustawy *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*;

2) przez wojewodę, który w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania i potrzeby zarządzenia środków, o których mowa w art. 45 ust. 1 ustawy *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*, na obszarze przekraczającym obszar jednego powiatu, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, w drodze rozporządzenia nakazuje odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym może nakazać dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących – zgodnie art. 46 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy;

3) przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, który w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt lub bezpośredniego zagrożenia jej wystąpienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, w drodze rozporządzenia, może nakazać odstrzał sanitarny zwierząt na określonym obszarze, w tym nakazać dzierżawcom lub zarządcom

obwodów łowieckich odstrzał sanitarny zwierząt wolno żyjących – zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*.

W razie nakazania dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich odstrzału sanitarnego zwierząt wolno żyjących Polski Związek Łowiecki, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, działając na podstawie art. 47b ust. 1 ustawy *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* wyznacza poszczególnym dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich do wykonania odstrzału sanitarnego osoby posiadające uprawnienia do wykonywania polowania. Jednocześnie zgodnie z art. 8 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – *Prawo łowieckie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1683) odstrzał sanitarny zwierząt jest wykonywany z nakazu wydanego na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i odbywa się na podstawie indywidualnego upoważnienia, do którego wystawienia jest obowiązany odpowiednio zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego, lub dyrektor parku narodowego albo regionalny dyrektor ochrony środowiska, wskazującego w szczególności gatunek i liczbę sztuk zwierzyny przeznaczonej do odstrzału oraz termin ważności upoważnienia. Powyższe regulacje prawne wprowadzają następujący schemat postępowania:

1) nakaz przeprowadzenia odstrzału sanitarnego wydany przez uprawniony organ administracji (powiatowego lekarza weterynarii, wojewodę, ministra właściwego do spraw rolnictwa);
2) wniosek powiatowego lekarza weterynarii do Polskiego Związku Łowieckiego o wyznaczenie spośród osób posiadających uprawnienia do wykonywania polowania osób do wykonania odstrzału sanitarnego;
3) wyznaczenie przez Polski Związek Łowiecki (zarządy okręgowe) poszczególnym dzierżawcom (kołom łowickiem) lub zarządcom obwodów łowieckich osób do wykonania odstrzału sanitarnego;
4) udzielenie przez dzierżawcę obwodu (koło łowieckie) indywidualnego upoważnienia do przeprowadzenia odstrzału sanitarnego.

Z art. 8 ust. 10 ustawy – *Prawo łowieckie* wynika, że przy wykonywaniu odstrzału sanitarnego stosuje się odpowiednio przepisy o zachowaniu bezpieczeństwa na polowaniach określone w przepisach wydanych na podstawie art. 43 ust. 3 ww. ustawy. Nakaz odpowiedniego stosowania przepisów oznacza, że odstrzał sanitarny nie stanowi wykonywania polowania w rozumieniu przepisów ustawy – *Prawo łowieckie*. Ma to istotne znaczenie dla dalszych ustaleń prawnych co do własności tuszy. Ustawa *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* nie zawiera żadnych regulacji określających do kogo należy tusza zwierzęcia po wykonaniu odstrzału sanitarnego. Poszukując odpowiedzi na pytanie do kogo owa tusza należy, należałoby wyjść z przepisu art. 2 ustawy – *Prawo łowieckie*, zgodnie z którym zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią własność Skarbu Państwa. Z kolei zgodnie z art. 15 ust. 1 tejże ustawy, zwierzyna pozyskana w obwodzie łowieckim zgodnie z przepisami prawa stanowi własność dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, a na terenach niewchodzących w skład obwodów łowieckich – własność Skarbu Państwa. Nie ma wątpliwości, że przepis art. 15 ust. 1 *Prawa łowieckiego* dotyczy zwierzyny pozyskanej w drodze polowania; należy jednak rozważyć, czy dotyczy także zwierzyny pozyskanej w ramach odstrzału sanitarnego, który stanowi również zgodną z przepisami prawa formę pozyskania.

Art. 47a ust. 2 ustawy *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* stanowi, iż podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją nakazu odstrzału sanitarnego zwierząt wprowadzonego w przepisach wydanych na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8, art. 46 ust. 3 pkt 8 albo art. 47 ust. 1 tej ustawy przysługuje ze środków budżetu państwa zryczałtowany zwrot kosztów za każdą sztukę odstrzelonego zwierzęcia, zwany dalej "ryczałtem". Z przepisu art. 47a ust. 3 tej ustawy można wyprowadzić wniosek, że podmiotami, które ponoszą koszty realizacji odstrzałów sanitarnych są:

1) myśliwy wykonujący odstrzał sanitarny zwierząt;

2) dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego, na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego zwierząt,

3) Polski Związek Łowiecki w przypadkach realizacji odstrzału na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.) lub otulinach w rozumieniu tej ustawy.

W przypadku myśliwego realizującego odstrzał sanitarny koszty jego przeprowadzenia są oczywiste (dojazd, ew. nocleg, zakup amunicji *etc.*). Znając jednak przebieg odstrzału sanitarnego należałoby rozważyć jakie koszty związane z jego realizacją ponosi dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego na obszarze którego dokonano odstrzału sanitarnego zwierząt. Zważyć bowiem trzeba, że z mocy art. 47a ust. 3 ustawy *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* dzierżawcy obwodu łowieckiego, tj. kołu łowieckiemu przysługuje 20% kwoty ryczałtu. Kosztem dzierżawcy obwodu łowieckiego (koła łowieckiego) są niewątpliwie koszty bieżące związane z utrzymaniem chłodni do przechowywania tusz dzików. W ocenie ministra właściwego do spraw środowiska, swoistym kosztem jakie ponosi koło łowieckie jest także utrata środków jakie pozyskałoby, gdyby zastosować do sprawy przepis art. 15 ust. 1 ustawy – *Prawo łowieckie*, tj. środków pozyskanych z przekazania tuszy do punktu skupu dziczyzny, bądź jej odstąpieniu myśliwemu w trybie art. 15 ust. 3 tejże ustawy na zasadach wynikających z uchwały walnego zgromadzenia koła łowieckiego podjętej w trybie § 36 pkt 11 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego.

Losy prawne tuszy zwierzęcia odstrzelonego w trybie odstrzału sanitarnego winny wynikać z rozporządzeń zawierających nakazy przeprowadzenia odstrzałów sanitarnych, które wydają powiatowy lekarz weterynarii bądź wojewoda, zgodnie z przepisami art. 45 ust. 1 pkt 8b oraz art. 46 ust. 3 pkt 8c ustawy *o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*. W rozporządzeniach stanowiących podstawę przeprowadzania odstrzałów sanitarnych właściwy organ (powiatowy lekarz weterynarii, bądź wojewoda) winien nakazać zagospodarowanie w określony sposób tusz odstrzelonych lub upolowanych zwierząt łownych.

Z wiedzy Ministerstwa Klimatu i Środowiska wynika, iż aktualnie na terenie Polski dopuszczalne są następujące sposoby zagospodarowania tuszy pozyskanej w wyniku odstrzału sanitarnego: produkcja mięsa na użytek własny myśliwego, dostarczenie do zarejestrowanego punktu skupu dziczyzny, utylizacja. W przypadku odstrzału sanitarnego uprawnienie wykonującego odstrzał do tuszy wynika z mocy prawa. Nie będzie tu miał zatem zastosowania przepis art. 15 ust. 3 ustawy – *Prawo łowieckie*, gdyż ma on zastosowanie jedynie w razie odstąpienia tuszy, zaś w analizowanym stanie prawnym nie następuje czynność prawna – odstąpienie. Uprawnienia koła łowieckiego co do tuszy aktualizują się dopiero wówczas gdy myśliwy nie zdecyduje się na pobranie tuszy na użytek własny w celu produkcji mięsa, tj. nie skorzysta z uprawnienia wynikającego bezpośrednio z przepisu prawa. W takim przypadku

myśliwy odstępuje tuszę kołu, a to może zadysponować tuszą, jednak jedynie na dwa sposoby tj.: poprzez oddanie tuszy do punktu skupu (wówczas uzyskuje przychód), bądź też przez jej utylizację (wówczas ponosi koszt przy czym jest on finansowany ze wspomnianego wyżej 20% ryczałtu). Brak jest podstawy prawnej do podejmowania uchwały w sprawie odpłatności za odstępowane myśliwemu tusze, gdyż – jak stwierdzono – koło nie może zadysponować tuszą w sposób inny niż wynika to z wydanego w formie rozporządzenia nakazu dokonania odstrzału sanitarnego dzików na określonym terenie. Skoro uchwały w przedmiocie zagospodarowania tusz pozyskanych w wyniku odstrzału sanitarnego nie może podjąć walne zgromadzenie koła to tym bardziej nie może jej podjąć zarząd koła i w tej drodze narzucać członkom koła odpłatności.

Reasumując, w ocenie Ministra Klimatu i Środowiska zarząd koła łowieckiego nie jest uprawniony do pobierania od myśliwych opłat za tusze dzików pozyskanych w drodze odstrzału sanitarnego. Należy jednak podkreślić, iż analizowane zagadnienie nie zostało uregulowane wprost na gruncie ustawy – *Prawo łowieckie* i aktów wykonawczych do tej ustawy.

Z poważaniem

Z up. Ministra
Edward Siarka
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/